

БУЖОВИНА

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакції отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ вносить:

на цілий рік 10 зр — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

Письма з Відня.

(Полагоджене справи цілейскої. Промова посла Вахнянина.)

Відень, 10. липня 1895.

День 10. липня буде в літописі Словінців записаний більшими буквами. По кільколітніх великих та тяжких заходах поведось їм побороти ті значні труднощі, які виходили не лиш від Німців стирийських, але і від Німців австрійських взагалі, з виїмкою одних консервативів німецьких, що засідають переважно в клубі Гр. Гогенварта, а частиною в клубі Коронійного. Нині Словінці побідили, а піддержали їх щиро-патріотичні змаганя всі Словяни палати посольскої без виїмки і згадані Німці-консерватисти. 173 голосами против 143 голосів приняла палата позицію бюджетову на засноване утравквістичної низшої гімназії в Цілеї в високости 1.500 зр.

По стороні Словінців станув весь клуб польський з виїмкою двох Гневошів, всі молоді-Чехи і ті три послы рускі, котрі на той час були в палаті: Вахнянин, Підляшецький і Романчук. І прочі послы рускі були би зовсім певно піддержали братів Словінців, та задля нездоровля всі они виїхали з Відня.

Заким прийшло до голосованя, в палаті залягла дуже душна атмосфера. Послідні бесідники з табору німецького докладали всіх сил, добирали найострійших слів, навіть грозьби, щоби лиш Німців-консерватистів притягнути до себе. Притім показала ся ціла душа Німців австрійських як націоналів так і лібералів, як демократів соціальних так і антисемітів з всім своїм завзятем против всего, що словянське. Показалось, як оправданими суть жалі Словінців, Чехів та Моравян на той гнет, з яким они що дня зустрічають ся та мусять боротись. Бесідники Менґер, Газе, Форегер, Краве та другі кидали ся страшно не лиш на послы славянських, але ще в більшій мірі на Німця-консерватиста пос. Кальтенеґера, котрому просто закидано зраду на народі німецьким длятого, що він промавляв за Цілеєю. Показало ся притім і те, що Німці завсїгда ще хотять уважати Австрію державою німецькою, в котрій належить ся їм пановане над всіма другими народами немов над гелльотами. Не засоромившись навіть, балакали они на той темат і чули ся не наче обиджені, що другі народи посягають рукою за рівними правами. При річи пос. Кальтенеґера падали інтерески повні брутальности.

А о що розходило ся? Розходило ся о то, щоб в Цілеї, в чотирох низших клясах, поступенно заведено утравквізм язиковий німецько-словінський та і то в таким відношеню, щоби в кожній клясі три предмети: реліґія, латина і математика були викладані в язиці словінським. Німцям не взято при тім ні одної трісочки. Їм полишила ся ціла гімназия німецька в Цілеї, а в другій мали мати також своє право язикове достаточо заступлене. А мимо того підняли они крик та зойк, мов би справді ходило о небезпечність затрати та гибелі німецького елементу в полудневій Стирії.

З послів руских промовляв нині Вахнянин. Він розвів свою річ історично-політичну досить широко; з неї виходило, що системою управи Долитавщини може бути лиш система рівноправности всіх народів. Палата слухала з увагою виводи посла руского і дуже часто голосними окликами заявляла згоду свою з предметом, котрий бесідник порушив. Пос. Вахнянин упікнув ся також о засноване гімназії рускої в Чернівцях і виїс резолюцію, щоб в слідуочий бюджет була на те вложена відповідна сума.

6) ПОНАД ДНІСТРОМ.

НОВЕЛЯ.

Написала

ЕВГЕНІЯ ЯРОШИНЬСКА.

—о—

(Дальше.)

Всі паничі лекше відотхнули, що танцюючи не треба буде паннів забавляти і говорити їм проповіді о сухих дубах та білих берегах, бо розмовляючи на сесю тему збудили ся вже паничі добре. Сухі дуби та білі берези притягають увагу лиш на короткій час, а коли нема якої розумної теми, то збудить ся так, що тобі й празнику відхоце ся. Тому повитали всі, крім Ореста, вго сестри і Марії, з нетавною втіхою еспесительну музику. Батьки позасідали до карт, мами поїдпірали стіни дивлячись гордо за своїми танцюючими доньками й рахуючи, котрий панич з котрою панною найбільше гуляє. Коло домашних паннів крутило ся найбільше паничів, чи з вдячности за добру гостину, чи тому, що чули грубий посаг, не знати. Меланя й Марія гуляли також дуже богато, їх хороші лица впадали кождому в очи.

Коло опівночи подали вечерю, при котрій підношено нечисленні „многая літа.“ По вечері танцювала молодіж ще з більшою охотою. Не одно щире слівце, котре иньшим разом не вимовило би ся, перелітало між паннами та паничами й наповняло щастем не одну дівочу

грудь. Але те щасте триває нераз лиш до ранку, бо паничі побачивши, що трохи немов позагонились, стають зимні мов камінь і старають ся здимидити. Але тепер ще всі веселі щасливі, жадна думка о хмарній будуччині не мутить їх веселого сьвітогляду.

Рано почали ся гості розвіджати. Не одно потаємне стиснене руки, не одна на глубину дівочої душі упавша сльоза товаришили молодим паничам, але декотрі з них не зважали на ці ознаки симпатії, що всі своїм поведенем викликали, й відїздили з „свобідним серцем і душею.“

Пані Лісковска і добродійка Мартинова, що сиділи через цілий час забави біля себе і добре познакомили ся, тепер при прощаню запрошували одна другу до себе в гості. Орест і Меланя чули се і дуже дивували ся, бо їх мати мало кого до себе запрошувала. Меланя додала ще й свою просьбу до материної, впевняючи Марію, що знакомство з нею справило їй велику приємність.

Орест стиснув руку Марії і сказав тихо: — До побаченя!

Марія не могла стримати ся і запитала: — Але коли?

В Ореста очи заблясли. — Буду старати ся, щоби як найскорше — сказав з щасливим усьміхом.

Прийхавши до дому покляла ся Меланя й всі мати на спочинок, бо безсонна ніч змучила їх. Ще перед сном розмовляли обидві про красу Марії і що она була би під пару Орестови. І о. Мартинів задрімав трохи, тільки Орест

не клав ся навіть, він пішов в поле на прохід, щоби поділити ся з цілою природою своїм щастем.

Над вечер сїв з сестрою в садку й запитав ся єї, як їй Марія подобала ся.

Меланя відповіла усьміхаючись:

— Ти маєш незаслужене щасте, Оресте, бо такої дівчини, як панна Лісковска я ще не стрічала.

— Отже ти не маєш нічого против неї? — спитав Орест.

— Ні, брате, і як тоді казала я: „не йди та стережись“, так тепер кажу: „щасливий будеш в такою жінкою, як Марія.“

— Меланю, ти найліпша з сестер! як твої слова мені милі!

— Для такого брата, як ти, не штука бути доброю сестрою — сказала Меланя усьміхаючись.

— А як ти думаєш, буде она мене любити?

— Мені здає ся, що вже любить, але ти сам запитай єї про те.

— Добрий вечер вам — сказав хтось і зараз появиля ся огрядна фігура Галицького в садку.

— Добрий вечер і вам — відказав Орест втішно — що там у вас чувати?

— У людей, що незадовго женять ся, все добре — відповів Галицький — але знаєте, я прийшов до вас з просьбою.

— Зроблю все, хиба що зажадаєте чогось неможливого — сказав Орест.

— Неможливим оно не є, бо де би я від вас чогось такого вимагав, але ви чей не про-

Відень, 11. липня 1895.

Нинішні дивні всілякі відтинні з вільною офіційними, півофіційними і Vaterland-у накинуплись мокрим рядом на всіх, що причинились до вчерашньої побіди Словинців. Напасті ті будуть продовжатись. Праса ліберальна має на цілі повну опозицію. Прийде може до того, що всі Німці одногласно відкинуть бюджет в третім читанні, хоч єсть межі ними люди, що раді би вивести бодай уміркованих Німців з сей затоні, в котру понали ліберали в наслідок своєї загорілости національної. Однакож становище лібералів незавидне. Будуть они голосувати за бюджетом, де єсть позивція цілейска, то ослаблять становище своє в долінні, у виборці; будуть голосувати против, то ослаблять до тла своє становище в горі, у корони.

В палаті посольській повіяло крихту иньшим духом. Молодо-Чехи раді би зайняти иньше становище. Позначки такої зміни є вже. Як доніс я вам телеграфічною дорогою, то правительство ршило нині в порозуміню з Гр. Туном, намістником чеським, котрий сюди вчера прибув, звести стан виїмковий Праги, а цісар відвідає в вересні етнографічну виставу чеську. Свідчать се разом, що Молодо-Чехи набрали пересцьв дчєня, що настала для них пора, зійти з дороги опозиційної для самої опозиції. Єсть надія, що клуб молодо-чеський, числячий тепер 40 членів сполучить ся з чеськими послами з Морави в одну цілість і буде числти 45 послів. Наколиж Словинці-опозиціоністи вступлять назад до клубу Гр. Гогенварта, то сей клуб, з 54 членів зложений, дійде числа 73 членів. Єсть се поважне сторонництво, з котрого по прилученю послів руских, польских і клубу Корчівніого (?) можи виробитись і будуча більшість парламентарна ради державної.

Дивні відецькі з річи пос. Вахнянина подала лиш дуже короткі уступи. Річ посла Вахнянина була їм дуже не на руку. Тож зараз на тім самим засіданю генеральний бесідник лібералів німецьких Менґер звернув ся против неї. Менґер (Німець шлеский) сказав: „Послідній бесідник (Вахнянин) накликав нас до справедливости, заявляючи, що становище австрійске велить нам бути справедливими супротив всіх народів в рівній мірі. Засада ся хороша, на котру і я годжу ся. Але его річ була би зробила ще більше вражине, наколи би перед кількома днями не вчитали ми в газ-тах, що на однім бенкеті (в честь Мадейского. Ред.), в котрім і сей посол взяв участь, він дякував польским послам за се, що они в справі цілейській станули на становищу загально словянським, на

становищу братерства словянського.“ Своєю дорогою пос. Вахнянина за се не хвалив польских послів. Він сказав лиш дословно: „що коли колись Спартак радовалась мертвим тілом сина, полягшого за добро вітчизни, то ми можемо тішити ся поворотом борця з боевнича парламентарного, котрий станув в обороні високої мисли рівноправности народів австрійских, в тім случаю в обороні интєресів братнього нам народу словянського.“ Братній нарід словянський не одно що ідея панславистична (der allgemeine slavische Standpunkt), котрої Менґер так мабуть налякав ся. Чи річ пос. Вахнянина зробила вражине, се питанє мог би лиш той рішити, хто на справу цілейску дивить ся з боку і обективно. Річ посла прислуховались з увагою не лиш др. Менґер але і Гр. Гогенварт з своїми сторонниками, польскі, рускі і словянські послы, котрі відтак в лице і поза лицем бесідника о річи посла Вахнянина виражались з повним узнанєм.

Критику річи пос. Вахнянина подав також нинішній Vaterland. Він каже: „З посеред малодушної сварі (leinliches Gezänke) о дрібницю (um eine Kirchturmfrage) визначалась вчера побіч річи Кальтенегера річ посла руского Вахнянина, котрий на Галичній перевів доказ, о скільки монархія через обективне і справедливе трактуванє народів своїх може скрипитись.“ Vaterland мав на думці той уступ з річи пос. Вахнянина, де він каже, що патріотизм правдивий збудив ся аж тогді в Галичній, коли уналі система германізаційна в 60-их роках.

З вчерашнього голосованя над справою цілейскою могла би і Галичина витягнути для себе одну науку. Ого показалося дуже наглядно, чим суть в рішучій хвилі послы Люеґер (провідник антисемітів), Кронаветер (демократ) і Пернерсторфер (соціальный демократ). Трійку ту величали в д довшого часу деякі дивні польскі і рускі, представляючи їх послами ідеальними, послами, що одні як Брути і Катони стоять за свободою народів і в зашиті правди та справедливости. До сих послів удавались з різними петиціями галицькі москвофіли, як і учителі народні. Однакож вчера показалося, що та трійка посольска зовсім не лучша від других Німців, як йде о справу словянську, а про правду та справедливість у неї таке понятє, що Словянни одно що гельот. Вчера виявилось також, що союз молодочехів з антисемітами був також дуже неприродний.

гніваєте ся на мене, що я по так короткій знакомости, осьміляю ся вас просити за дружбу на моє весіле — сказав Галицький.

Орест подав єму руку. — Ви знаєте, як мене єі запросили утішили, а охотою вам послужу — сказав сердечно.

— А хто буде дружкойю? — запитала Меланя.

— Панна Ліковска і сестра моєї судженої, другим дружкойю буде пан Горецький, син тамошного сьвященника — відповів Галицький.

— Гарну дружку будеш мати, Оресте — сказала Меланя, дивлячись на брата.

— Ви знаєте панну Ліковску? — запитав задивований Галицький.

— Знаю; я познайомила ся вчера на празнику з нею — дуже гарна і розумна дівчина.

— А як она чудесно сьпіває — почав Галицький — як би я вже не був залюблений в свою суджену, то певно любив би лиш панну Ліковску. — При послідних словах глянув скося на Ореста.

— Які ви мужчини мотильковаті! — сказала Меланя сьміючись. — Небавом у вас весіле, а тут вам уже друга панна подобає ся.

— Кожду красну дівчину можна боготворити — сказав Галицький жартуючи — бо красні дівчата чєй нате живуть, щоби ми їх любили; не правда, пане Мартинів?

— Се правда, а панна Ліковска одна з тих, що може не одному розум відобрати.

— Так як відобрала вже Горецькому. Ще доживем, що він собі через ню жите відбере.

Орест зачервонів ся. — Що ви кажете, він мав би єі так любити?

— Виразно як дурний — сказав Галицький — я сьмію ся нераз з него, бо він оповідає мені свою любов.

В Ореста забило серце, він ледви вимовив:

— А она що на те?

— Она не знає нічого про єго любов, бо він не має на тільки сьмілости, щоби їй осьвідчити ся. Та хоч би ї осьвідчив ся, то се мало би єму помогло, бо Мария єму відказала би, се я добре знаю.

Орестови полекшало на серці.

Мелані не була ся розмова до смаку. — Коли ваше весіле? — запитала в Галицького, щоб дати розмові иньший напрям, бо не хотіла, щоби Галицький відгадав чувства Ореста.

— Від єєї неділі за тиждень — відповів Галицький.

— То вже дуже близький час!

— Коби вже борше перейшов — зітхнув Галицький.

— Коби!... сказав Орест також...

(Дальше буде.)

ДОПИСЬ.

—o—

Зі Станіславова, дня 10. липня с. р.

(Відчити для членів філії „Просьвіти“. — Представленє театральне для селян.)

Філія „Просьвіти“ в Станіславові урядила 7-ого липня с. р. в салі Седельмаера о годині 5. для своїх членів 2 відчити і упросила до тих д-ра Коцюбу, професора тутейшої учительської семінарії, знаного уже з своїх популярних відчитів по ріжних товариствах так в тутейшій містї як і в околичних містах, а також о Николу Бачинського, котрий вже раз в „Просьвіті“ тутейшій держав відчит знахешитий о касах Райфайзена. Помимо зливного дощу того дня зібрало ся до 200 осіб, селян переважно, тутейших Русин в з ріжних верств і кількох сьвященників. Др. Коцюба вибрив собі за предмет до свого відчиту годівлю товару. В приступний, ясний і зрозумілий спосіб, представив прелеґент важности тої галузи господарства і потребу єї піднесеня у Русинів, перейшов коротко заходи в тій справі, які поробив сойм, рільнічі товариства і поодинокі люди для піднесеня годівлі рогатої худоби в краю через систематичне впровадженє худоби раси сїментальської посредством зародкових оборбравих і ліценціонованих розплідників.

Вказавши на закони краєві о заборону ввозу заграничної худоби і о примусі уживаня ліценціонованих розплідників, підніє др. Коцюба докладно і ясно корисні прикмети раси сїментальської, яко худоби рослої, молочної і опасової, заохотив до старанного плеканя молоднику, без чого і найліпша раса не може оправдати покладачих в ній надій і звернув увагу селян на заведбану галузь господарства молочного і вказав на заведений лучший хів худоби в селах поблизьких Станіславова, як в Каминній, Тисьменичанах і н. та на хороші оказы худоби селянської преміованої недавно в Станіславові. Відчит викликав живу дискусю, при котрій порушено много з годівлею худоби звязаних питань. В дискусії брали участь оо: Шепарович з Колодївки, Бачинський з Милована, проф. Мостович, один учитель сільський, один газда і посол Гурик. Хорпсьменних міщан розпочав і закінчив відчит піснею, за що вібарув заслужені оплески. Повеже дискусія довше протягнула ся, а час наближив ся їти до театру, відчит другий відложено на иньший день, а зібраних запрошено на представленє, котре дирекція театру відновібно вибрала, даючи виставу: За сьв я ту з е м л ю Севера, штуку, що відзначає ся поєдиним своїм змістом і додатною тенденцією, через що селянам дуже до вродоби припала. Тут належить піднести заслугу дирекції руского театру, котра передала до розпорядности філії 120 білетів для селян по дуже низькій ціні, так що театр приємно докічив науку відчиту, показуючи образ перед ними, як ту сьв яту землю утримати, т. є. через пр-цю і родичну моральність, як і через що тая земля з рук усуває ся: мияньство, очайдушність і легкодушні довги по банках.

Театр руский дав до тепер 12 вистав. Помимо несприячої поря купелевої, або і слотної театр буває, виявивши з три представлення, достаточно повний і поводженє матеріальне назвати би можна цілковито добрим, если би не великі видатки з виставами тут получені. Сама сая коштує від представлення 30 зр. Загально сказавши грають добре, виправно і рутиновано. Штуки дають майже виключно сьпівні; з тих було 5 народних руских, 6 представлень дано по разперший, але 3 з них вже були знаці з польского театру тутейшого. Піднести належить що місцеве дивнікарство як Kurjer Stanisławowski, так і Gazeta Stanisławowska дуже симпатично віднеслись до нашого руского театру і признають в рецензиях знамениту гру і сьпів акторів. На дохід „Шкільної Помочі“ в Станіславові виставив театр 11-го липня драму: Катря Чайківна.

(Як довідусь з письма иньшого нашого дописувателя зі Станіславівщини, то на другий відчит для членів станіславівської філії „Просьвіти“ приготував о. Бачинський з Милована вивлад о способі веденя селянських крамниць).

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 13. липня 1895. р.

Іменованс. Управитель міністерства просвіти іменовував Тому Токарского, директора гімназії в Сяпоці, окружним інспектором шкільним для міста Львова.

3 Просвіти. На засіданню головного відділу „Просвіти“ дня 25-го червня с. р. полагоджено між иншими також сі справи: 1. Принято з вдячностю до відомости, що архітект п. Голейко жертвував безинтересовно свій труд для дому „Просвіти“. 2. Товариства „Руска Бесіда“ „Просвіта“ і Ватра“ займають від 1. серпня с. р. мешкани в домі „Просвіти“. 3. Принято з полагою щедрий дар від члена відділу красового Ви. д-ра Д. Савчака для товариства, іменно 600 примірників его „Збірника законів адміністраційних“. 4. По трох совістних рецензіях прийнято на конкурс з фонду Дубравского нову рукопись „Сольо-терно“. По отвореню конверта дізнали ся члени відділу, що автором сеї праці єсть п. Лев Зпновий Лонатинський, артист нашого театру. — На засіданню дня 2-го липня с. р.: 1. Принято до відомости справоздане з адміністрації дому товариства. По кінець червня було приходів brutto 4.106.45 і лив зр., розходів 1795.29 зр., рішено поробити деякі нові взнайми і адантації. 2. З огляду на те, що „Просвіти“ крамниці не можуть набувати товарів в складах „Народної Торговлі“ з причини за високої ціни, рішено внести до дирекції „Народної Торговлі“ умотивоване письмо з представленням, що би для успішного розвою наших крамниць і взагалі нашої дрібної міської торговлі постаратись для крамниць о відповідні товари по низьких цінах. — Всякі ради і близші поясненія в тій важній для товариства справі приймає відділ від всіх дуже радо і старася по можности ім вдоволити. 3. Принято 8 нових членів.

Пожежа. Дня 12. м. м. лучила ся пожежа в Стриганцах пов товмацького. З двох погорілих господарів один обезнечений був в нашм товаристві „Дністер“ на суму 180 зл. До шістьох днів зліквідована винагорода за шкоду в квоті 170 зр. находила ся уже в руках пошкодованого, за що тойже уповажив при свідках делегата до письменного висказаня подяки хв. дирекції товариства за своє полагоджене цілої справи. Ліквідацію переведив місцевий делегат при співучасті двох членів товариства і двох знатоків будівництва зпосеред місцевих громадян, що немало скріпило доверє селян до нашого товариства, бо тут наглядно пізнали, що суть у своїй хаті!

Старі гроші. Шість штук золотих монет венецьких знайшов селянин Яків Собоцький з Довгого пов. товмацького. На пасовиську в провалі вижолобленім водою усунула ся коневий знід копита грудка зеклі, а з неї висипалось 6 штук золотих дукатів з часу дожив венецьких. Гроші захиовані дуже добре, а хотий в нічм не завинені, були чисті і блискучі. на одній стороні монети видвіє образ правдоподібно свв. Марка, подаючого ключі до жи, що клячить з шапкою дожавською на голові. В округ находить ся виразна напис латинська: Domin. Comt. Venetiae Dux. З другого боку образ Спасителя і напис в скорочено: Sit tibi Christo datos iste dukates. Монети ті, котрі мусять здає ся мати вартість нумізматичну, забрало посредством жандармерії староство товмацьке, мабуть в обаві, щоб рідкі окази перших дукатів не запропастились де в некомпетентних руках. Не знаємо, кому в сім случаю прислугує право власности, та все-ж звертаю увагу людий чл інститутів публичних на тую нахдку, а може і бідному селянинові впаде за то на тяжкім передновку який крейцар — на закупино хліба для дітей!

Лев. С.

Нвщасна пригода. Піонер 11-го баталіону в Черемшлі найшов по вправах артилерії капсуль вибухову, а передержавши єї якийсь час коло себе, передав відтак фрайтерови Козакевичеви. Той, не знаючи, що се капсуль набита, вивняв ножик і почав коло неї шпюртати. Тому придивляв ся піонер Лукасевич. Нараз динаміт,

котрий був в капсуль, експлюдував, відорвав Козакевичеви всі пальці лівої руки і два правої а також сильно покалічив єму лице й тіло, а Лукасевичеви відламок капсуль вивняв у око і сейчас оно витекло. Обох на ціле жите нещасливих віддано до шпиталю військового і заряджено судово карне доходжене.

Фабрика калік-волоцюг. Сими днями відбула ся у Львові перед звичайним трибуналом карним розправа против шайки обманців, котра, підроблюючи документи і свідцтва громадські, розсилала по краю хлопців і дівчата з підробленими документами, а ті, удаючи калік і неспосібних до праці, вигуманювали від милосердних осіб гроші, котрими відтак ділили ся з обманцями. Головну канцелярню тої фабрики глухо-німих, епілентиків і погорільців відкрив агент поліції Гінсберг в мешканю Давида і Ройзи Ерльштайнів у Львові. Найдено там підроблені печатки громадської міст Миколаєва і Нового-Санча, а також багато підготовлених сь ідоцтв. Перед трибуналом стали Давид і Ройза Ерльштайни Абрагам Цінер і Марія Райс з Любачева. Давид Калц, Лейба Ціне з Мостиск, Шайна Гальперн і Момшко Брод зі Львова. По переведеній розправі трибунал засудив Давида і Ройзу Ерльштайнів на 6 місяців, Маєря Райса і Давида Калца на 2 місяці, а Шайна Гальперна на 8 місяців вазниці.

Академія моди. В Лявску в Німеччині, засновує ся школа, котра буде називатя ся „Академія моди“. В тій школі будуть професорами кравці, а їх челядики займають місця доцентів, т. е. тимчасових учителів. Оснуйтечі школи поставили собі за задачу зреформувати ціле телевісьне кравецтво, так, що би оно відповідало красоті і гігієні. Діяльність академії має обіймати цілу Німеччину. Очевидно, що ціла тога „академія“ обчислена на визск, бо панове професори скажуть собі солоно платити за науку.

Підлоги з срібла. В Нью-Йорку є підлога маленької крамниці „Сілвер Долар Тарн“ з срібла; до того спотребовано 700 срібних доларів. Таку саму підлогу має одна голярня в Шікаго, на ню ужито 500 доларів; а в Буфальо є „Салон Дренкінга“, для ннєстрованя котрого употреблено 5000 ріжних монет срібних.

Хто був винахідником друку? „Foia die sees na“, газета видавана під протекторатом єпископства в Карашебес на Угорщині, доносить, що архітекторови Адриано Діжкону удало ся в звальнях старого римского castrum Bersovia під Воґзапом, недалко Темешвару, знайти докази, що Римляни вже в другім віці п. Хр. знали штуку друкованя черенками. Зрештою і Ціцеро говорив про се досягє ясно в своїх письмах. Таким способом отже було би тверджене Німців, що Гутенберг винайшов штуку друкарську, фальшивим, а так само фальшивим є тверджене Італійців, що їх земляк Намеїно Кастальді з Фелетре винайшов ту штуку за часів венецької республіки.

За прикладом Гр. Льва Толстого. Князь Дмитро Хилков, котрий має великий маєток і доса жив рознузтним житєм, перечитав послідними м сядями твори Гр. Льва Толстого і під їх вражієм прийшов до переконаня, що цасте чоловіка не лежить в розгульнім житю, а противно в скромнім, трудолюбивім житю, як то приписує наука християнська. Прийшовши до такого переконаня, князь Хилков розділив своє майно між селян, собі лишив лише маленький кусник землі і почав сам своїми власними руками єї обрабляти та з неї жити. То поведене князя має дуже добрий плив на єго окружене. Селяни зачали також жити житєм моральним і трудолюбивим, бо пересвідчили ся, що лише таким способом зможуть бути щасливими.

Ювілей нумерованя домів. Берлинці обходять сего року столітні роковини введеня нумерованя домів в своїм місті. Перед сто рокани не знало ще в Европі ні одно місто тої догідности і в першім Берлині війшов той звичай в жите. В році 1795 розпочали там нумерувати реальности, але в досить невигідний спосіб. Числа розпочинали ся від Бранденбургских воріт і відтак ішли цілим містом, однако без узгляднення улиц. І виві ще система нумерованя домів в Берлині не-

вигідна; числа розпочинають ся від рогу улиці і наступают по собі за порядком аж до кінця одної єї сторони, відтак переходять на противну сторону і бжать в відворотнім напрямі аж до початку улиці. Відень завів нумероване довів 1893 року, Париж 1805 р. Порядок нумерованя, який приймав Відень, відтак Париж, став тепер загальний, іменно числа парністі ідуть одною стороною улиці, непарністі другою. Початок улиці числить ся від кінця близшого до середьни міста.

Про бувших президентів Францускої республіки. Париский „Figaro“ праздує двацятьлітній ювілей третей республіки в свій спосіб. Він старає ся доказати, що стала би ся Француским президентам кривда, коли-б хтось твердив, що они свое становиско уживали для свого збогаченя. Се тверджене він робить навіть що-до особи Грєве, хоч той позваляв своему зятєви Вільзонowi на ржні падушити. Перед роком 1879 мав Грєве рентового доходу річно 20.000 франків. Коли він 1891-го року помер, лишив окрім тої ренти замок Монсу Водре, камениці в Парижі в вартости двох мільонів і чотири мільони в паперах. Але єї велика суми Грєве дійсно заощадав, бо мав через девять літ річної пенсії 1.200.000 франків, а віддав що найбільше половину того. За жита докоряли Грєвому, що він не відзначає ся бажаною репр-зентацією і гостинністю, але він таки не поправив ся. Що „Figaro“ тепер числить єго ошадженім гріш, се дуже лихий спосіб оправданя. Тер був 26 місяців президентом, але певно нічого не „заробив“ при тім. В році 1833 одружив ся він з дуже багатою ланною Досен. Єго письма, особливо „Історія консуляту і цісарства“ причесли єму немалый гріш. Цілий єго маєток, який лишив по своїй смерти, не досягав навіть тры мільони франків. Маршалок Мак Магон (1873—1879) через свою президентуру стратив лише на своїм маєтку. По своїм уступленю жив він з своєї пенсії яко маршалок. Карно мав в році 1894-ім той самий маєток що року 1887-го. Він мав річної ренти 50.000 франків. Шкода, що не всі Францускі мужи держави в теперішности кажут собі: виставити так гарне свідочтво в справах грошевих. Треба би лише синтати Корнелія Герца, що би дзнати ся цікавих річий — коли би він хотів говорити.

Страйк хінських голярів. Ostasiatische Lloyd, що виходить в Шанґаю, пише такє: В Ганґ-Янг відбувають ся тепер війскові іспити. Між кандидатами був молодий чоловік, котрий своїми здібностями звернув на себе загальну увагу і збудив у своїх товаришів-кандидатів зависть. Щоби єго зробити неможливим, вивідали они, що дід того здібного молодця був голярем. А в Хінах є закон, ктрий не допускає потомків голярів, акторів, слуг на пароходах і т. п. аж в третє поколіне бути літератом або військовим старшим. Коли завистні товариші повідомили о тім начальника військової ком.сії, сей вичеркнув зараз імя нещасливого молодця зі спису кандидатів. На се відповіли голярі в Ганґ-Янг загальною змовою. Третього дня правительство дало наказ, щоби голярі нильнували своего ремесла, але се не помогло. Тоді правительство казало військови, щоби вишукали страйкуючих голярів і їх арештували. Арештованим під загрозою смерти казали голити людий по звичайним ціпам. Але арештованих було дуже мало і они не могли всіх обголити. Надто і голярі поблизького міста Ву Чанґ страйкують. Правительство видало прокламацію до голярів і грозить знищенем міст. Як ся справа скінчить ся, сего не знати, але тимчасом велика часть мужеского пола в трьох найбільших містах мусять ходити неголена, мов їжак заросла, а се і правовірному Хінцеві не пристойть.

ТЕЛЕГРАМИ „БУКОВИНИ“.

Відень, 13. липня. Завтра буде оповіщене знесенє віймкового стану в Празі.

Відень, 1. липня. Будова льокаль-

них залізниць на Буковині по мисли рішення бук. союму на останній сесії є запевнена.

Кольонія, 13. липня. *Kölnener Zeitung* доносить, що російський цар прийме болгарську депутацію. Здає ся, що наступить цілковите поєднане Росії з Болгарією.

Рим, 13. липня. На засіданню палати послів рішено при тайнім голосованню 204 голосами против 62, щоби день 25-го вересня, яко річницю входу війська італійського в Рим, узнати святом народним.

Льондон, 13. липня. В Японії опінія публична дуже роздражнена, що півостров Ліаотонг має бути відданий Хінцям. Правительство не може опанувати тим чувством народу.

Передплатників, котрі в доручуванню „Буковини“ добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просять мене зараз подавати нам до відомости. Реклямація бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвіта. Рад Шкільних, Впов. святичеників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, приволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, *красно оправлені з позолоченими берегами*, можна купити в канцелярії товариства при улиці Вірменській ч. 2 по слідуючій ціні:

Роскази про сили природи 20 кр. Оповіданн о житю сьв. Бориса і Гліба 20 кр. Повістки для дітей 27 кр. Сестра 15 кр. Байки 22 кр. Історія Руси ч. I. 25 кр. Історія Руси ч. II. 23 кр. Лен і конопля 24 кр. Рогата худоба 45 кр. Про живошоти і ліси 20 кр. Венямін Фраклін 16 кр. На до-світках 22 кр. Серед ледового моря 25 кр. Жале сьв. великомученика і лікаря Пангагейлона 20 кр. Дрібна птиця господарська, а великі гроші 20 кр. Відкриє Америки 22 кр. Звірята шкідливі і пожиточні 42 кр. Перекотиполе 18 кр. Кирил і Методий 22 кр. Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр.

в лужийй оправі:

а) хребет полотняний і золочевий хрест з переду 25 кр. б) ціла оправа полотняча, береги золочені і золочений хрест з переду 35 кр. — Молитвенник народний великий по ціні 90 кр., 1-10, 1-30, 1-60 і 1-80 зр.

Всякі замовлення висилають ся скоро і точно.

ГІМНАЗИСТ - РУСИН,

— укінчивший VII. класу гімназіяльну, —

шукат

приватної лекції

на село або й в місті.

Ласкаві зголошеня надсилати до нашої редакції.

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, улица Академічна ч. 8,

продає слідуючі книжки:

	зр. кр.
Юрій Федькович. Повісти і оповідання	— 20
Михайло Старицький. В темраві, драма	— 20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч. II. 50 кр. ч. III.	— 80
— Книга казок, поезії часть II.	— 60
— Під хмарним небом, поезії ч. I.	1 —
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томн 4-50 зр. з пересилкою	5 —
— Кобзар для дітей	— 20
Мих. Коцюбинський. „Хо“, оповідане	— 10
Левенко. Пани і люди, повість	— 80
— Салдатский розрух	— 10
Геринг-Герасимович. Що то є господарність	— 20
Осип Маковей. Поезії	— 20
— „Оферма“ — новела	— 10
К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка	— 20
Іван Франко. Жіноча неволя в руских пісьнях народних	— 35
— Без праці, оповідане	— 20
— Лис Микита Гетого	— 50
— Украдене щасте, драма	— 30
Уманець і Спілка. Словар російсько-український ч. I. і II. по	2 50
І. Баштовий. Українство на літерат. позвах з Московщиною	— 50
Ом. Партицький. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	— 35
Вас. Ріленько. „Іфігенія в Тавриді“, драма	— 30
Записки Товариства імені Шевченка ч. I., II., III., IV. і V. по	1 20
— Кенан. Сбір ч. I. II.	1 20
Бирило Студинський. Лірики, студія	— 20
— Пересторога	1 —
Василь Щурат. Пісня про Ролянда	— 50
Леся Українка і Макс. Ставицький. Книга пісень Г. Гейне	— 80
— На крилах пісень, збірник поезій	— 60
Павло Граб. Збірник поезій ч. I.	— 20
— З чужого поля, переклади ч. I.	— 20
Др. Огоновський: Історія рускої літератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр., а том I.	3 —
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I.	1 —
— Чорна Рада, повість	— 80
Іван Нечуй. Повістки і оповідання	— 30
— Сьвітослад українського народа	— 30
— Кайдашева сім'я, повість	— 50
— Навіжена, повість	— 20
— Над чорним морем, повість	— 90
— Хмари, повість	1 50
— Причепя, повість	1 50
— Микола Джеря, повість	— 80
— Поміж ворогами	— 50
— Понались	— 10

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічі в місяць по ціні на рік 4 зр. пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.

У Львові, улица Академічна, ч. 8.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО „РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892 1893., 1894., по 1 ал. 20 кр. за рочник, а всі 9 разом за 9 зр.

3 пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр.

Чума горілчана.

Сумна історія для перестороги і науки бідним і багатим, старим і молодим переповнів і тверезим руским читальникам присвятив Омелян Попович. Книжка ся має 80 сторін і коштує 20 кр., поштою 25 кр.

ВІЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просьвітою“

в народній мові, великий, обіймаючий 640 сторін друку, найповніший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменно: а) з Вечерні. б) з Повечерній малої, в) з Повечерній великої, г) з Утрені, д) Літургія сьв. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часі сьв. Літургії. III. Тайни покаяня і пресьв. Евхаристії. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часі великого посту. VI. Молитви на празники а) Господські, б) Богородичні, в) Сьвятых VII.) Молитви сполучені з відпустами, VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Пресьв. Богородиці в) сьв. Отця Николая. IX.) Молебен до пресьв. Богородиці. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господські, Богородичні і Сьвятых, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і иньші пісні церковні. XII.) Місяцослов цілого року.

Сей молитвенник дістати можна в канцелярії товариства „Просьвіта“ і в книгарні Ставропігійській і перепл. заведеню Мих. Спозарского по таких цінах:

- 1) Молитвенник брошурований — зр. 70 кр.
- 2) оправлений на-пів в полотно з одвітними відтисками — „ 90 „
- 3) оправлений цілов полотно з золоченнями і відтисками 1 „ 10 „
- 4) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів 1 „ 30 „
- 5) оправлений на-пів в шкіру з золоченнями і відтисками 1 „ 10 „
- 6) оправлений ціло в шкіру з золоченнями і відтисками 1 „ 60 „
- 7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів 1 „ 80 „

Замовляючі поодинокю Молитвенник звольте прислати на оплату пошти 20 кр.

Альбом заслужених Русинів.

Ціна 70 кр.

СИЛА КНИЖКИ

або

о просвіті народній.

Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях

написана

учителем Дарієм Пігуляком.

Ціна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакції „Буковини“.

З друкарні Г. Чоппа.

